

Kansallinen kaupunkipuisto Seinäjoelle –hanke / Ympäristöministeriön päätös

Ksj 16.9.2008, § 111

Suomeen on tulossa 10 kansallista kaupunkipuistoa. Seinäjoella on valmisteltu asiaa teemana joki, joka yhdistää luontoalueita ja puistoverkostoa, jonka keskus on 1863 v. Kartanopuisto. Ympäristöministeriön ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander on 2 kertaa vierailut Seinäjoella ja Seinäjoki on esillä yhdeksi 10:stä kansallisesta kaupunkipuistosta.

Valmistelija: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari

Ehdotus:

Kaupunkisuunnittelujaosto päättää jatkaa hankkeen kehittelyä Seinäjoen kansalliseksi kaupunkipuistoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari, p. 06 416 2124,
marja-terttu.saari@seinajoki.fi

Ksj 9.12.2008, § 142

Kansallisen kaupunkipuiston statuksen saamista Seinäjoen jokirantapuistoille on valmisteltu sykäyksittäin virkamiestyöryhminä sekä käyttäen ulkopuolisia asiantuntijoita sekä ympäristökeskuksen asiantuntemusta. Ylitarkastaja Flanderin vierailun jälkeen saatiin eri tilanteista kannustavia terveisiä hankkeen virittämiseksi, erityisesti Vihervuoden teematilaisuuksista ja kaupunginpuutarhurin kautta: ” Seinäjoen kannattaa laatia selvitys ja hakemus kansallisesta kaupunkipuistosta.” Pääosa selvityksistä on olemassa ja viimekevähisen yhteistyön tuloksena hankkeen teemat, tavoitteet ja rajaukset ovat kiteytyneet. Teemana Seinäjoella on joki – joenrannat , Seinäjoen puistojen väylä.

Selvitysten kokoamiseen tarvitaan kuitenkin lisäresursseja. Ulkopuolista konsulttia taloudellisemmaksi vaihtoehdoksi on varmistumassa mahdollisuus palkata maisemasuunnittelun opiskelija 3 – 5 kuukaudeksi tehtävänään koota tarvittava selvitysraportti. Työ olisi samalla opiskelija Reetta Takalan pro gradu, jonka opinnäyteohjaajana on professori Maunu Häyrinen, Turun yliopiston, kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen laitokselta Porista. Todettakoon, että Pori on jo hyväksytty kansalliseen kaupunkipuistoverkoston.

Hanketta on valmisteltu työryhmässä, jossa on ollut mm. kehittämispalvelujen, puisto- ja museotoimen virkahenkilöistä:
pj Hilikka Jaakola, sihteeri Marja-Terttu Saari, Hannu Ojanen, Susanna Tyrväinen, Martti Norja. Ympäristökeskuksen asiantuntijana ryhmässä toimii Hannele Kekäläinen. Ulkopuolisista asiantuntijoista kutsutaan mukaan edelleen Anssi Orrenmaa.

Työn käynnistyessä on syytä nimetä työlle myös ohjausryhmä. Hankkeen suunnitelmia, tilannetta ja käytettävissä olevia resursseja esitellään tarkemmin kokouksessa.

Liitteenä: kuvaus Seinäjoen alajuoksulta sekä Puutarhalehden n:o 24/2008

Valmistelija: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari

Suunnittelujohtajan esitys:

Kaupunkisuunnittelujaosto päättää

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuistohankkeen selvitystyön ja hakemuksen tekemisestä

sekä palkkaa opiskelija Reetta Takalan 4 kk ajaksi selvityötä varten

sekä nimeää Seinäjoen kansallisen kaupunkipuisto-hankkeelle ohjausryhmän

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunkipuisto-hankkeen ohjausryhmään nimettiin luottamushenkilöinä Aila Kivimäki, Arja Hyytiä ja Jaakko Lepistö sekä Valmistelutyöryhmässä olleet Jaakola, Saari, Ojanen, Tyrväinen, Norja, Kekäläinen ja Orrenmaa.

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari, p. 06 416 2124,
marja-terttu.saari@seinajoki.fi

Ksj 18.1.2011, § 14

Seinäjoki toimittaa ympäristöministeriölle 20.1.11 liitteen mukaisen hakemuksen.
Liite 14.

Valmistelija: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunkisuunnittelujaosto hyväksyy liitteen mukaisen hakemuksen.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Marja-Terttu Saari, p. 0400 861 990
marja-terttu.saari@seinajoki.fi

Ksj 18.3.2014, esittely

Ksj 16.9.2014, esittely

Ksj 18.11.2014, esittely

Ksj 21.10.2015, § 88

Kansallinen kaupunkipuisto

Kansalliset kaupunkipuistot turvaavat kaupungin luonto- ja maisema-arvoja. Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana kokonaisuutena. Kansalliset kaupunkipuistot ovat osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja -rakentamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kansallinen kaupunkipuisto voidaan perustaa alueelle, jossa on säilynyt luonnon- ja kulttuuriperinnön puolesta valtakunnallisesti arvokkaita viheralueiden ja historiallisten ympäristöjen kokonaisuuksia. Sen avulla voidaan säilyttää kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaisema, historialliset ominaispiirteet ja kaupunkikuvalliset, sosiaaliset, virkistykelliset tai muut erityiset arvot.

Kaupunkipuistopäätös ei museoi kaupunkipuistoon kuuluvia alueita. Se ei puutu rakennus- tai omistusoikeuksiin. Se ei tarkoita rakennusten ja alueiden automaattista suojelupäätöstä, sillä osa arvokkaista rakennuksista on jo suojeltu asemakaavalla tai muilla päätöksillä, osaa arvokkaista rakennuksista tai ympäristöistä ei ole tällä hetkellä suojeltu. Niistä tehdään erillinen suojeluun tähtäävä päätös tässä yhteydessä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 luku:

MRL 68 § Kansallinen kaupunkipuisto

”Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka tämän lain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelualueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston tarkoituksen kannalta sopivaan käyttöön.”

”Puistoon osoitetaan ensi sijassa kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Muita alueita puistoon voidaan osoittaa omistajan suostumuksella. Omistajan suostumus ei ole kuitenkaan tarpeen, jos puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.”

MRL 69 § Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen

”Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta päättää ympäristöministeriö. Puisto voidaan perustaa kunnan hakemuksesta.”

MRL 70 § Puistoa koskevat määräykset

”Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen voidaan kunnan suostumuksella ottaa alueen olennaisten arvojen säilyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii.

Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelun tulee tapahtua vuorovaikutuksessa niiden tahojen kanssa, joiden oloihin asia saattaa huomattavasti vaikuttaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksyy ympäristöministeriö.

Kansalliseen kaupunkipuistoon kuuluvan alueen kaavoituksessa ja muussa alueeseen vaikuttavassa suunnittelussa ja päätöksenteossa on otettava huomioon puistoa koskevat määräykset.”

Kansallisen kaupunkipuiston yhtenäiset kriteerit

Kansallisten kaupunkipuistojen tunnistamisessa ja arvioinnissa käytetään yhtenäisiä kriteereitä, jotka takaavat kaupungeille tasapuolisen kohtelun ja kaupunkipuistojen valtakunnallisen tason säilymisen.

Sisältö

Kansallisen kaupunkipuiston täytyy sisältää kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä luonnonalueita, kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen sekä puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita.

Kaupunkikeskeisyys

Kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla osa kaupunkirakennetta eli alkaa ydinkeskustasta tai sen välittömästä läheisyydestä.

Laajuus ja eheys

Kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön sekä viher- ja sinirakenteeltaan niin yhtenäinen, että kaupunkipuistoa pitkin on mahdollisuus siirtyä kaupunginosasta toiseen.

Ekologisuus ja jatkuvuus

Ekologiselta kannalta on tärkeää, että alueelle muodostuu lajiston siirtymisen ja vuorovaikutuksen mahdollistavia ekologisia käytäviä ja alue on jatkuva eli liittyy välittömästi ilman selvää rajaa kaupungin ulkopuolisiin luonnonalueisiin tai sitä ympäröivään maaseutuun.

Suomen kansalliset kaupunkipuistot

Suomessa on kahdeksan kansallista kaupunkipuistoa. Ensimmäinen kaupunkipuisto perustettiin Hämeenlinnaan vuonna 2001. Seuraavana vuonna tehtiin päätökset Heinolan ja Porin kansallisista kaupunkipuistoista. Suomen suurin kaupunkipuisto perustettiin Hankoon 2008. Porvoo sai kansallisen kaupunkipuiston vuonna 2010, Turku vuonna 2013, Kotka 2014 ja viimeisimpänä Forssa 2015. Useat kaupungit ovat parhaillaan selvittämässä mahdollisuuksia perustaa kansallinen kaupunkipuisto. Kaupunkipuistojen verkostoon on tarkoitus ottaa noin kymmenkunta erilaista kaupunkia eri puolilta Suomea.

Kansallinen kaupunkipuistokonsepti on Euroopan laajuisesti tunnettu ja palkittu. Suomalaiset kansalliset kaupunkipuistot ovat saaneet The European Garden Heritage Network:n myöntämän palkinnon. Puistokulttuuria edistävä The European Garden Network toimii Ranskassa, Britanniassa, Saksassa, Belgiassa, Alankomaissa, Tanskassa, Irlannissa, Italiassa ja Itävallassa. Se on keskittynyt perinteisen puistokulttuurin lisäksi moderniin kaupunkisuunnitteluun.

Kansallisten kaupunkipuistojen verkosto palkittiin juuri kaupunkisuunnitteluun liittyvässä sarjassa, jossa palkinto myönnettiin nyt ensimmäisen kerran. European Garden Award -tunnustukset luovutettiin 5. syyskuuta 2014 Saksassa. Ympäristöministeriön puolesta tunnustuksen otti vastaan ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander.

Kaupunkipuistot muodostavat verkoston, jossa pyritään yhteistyössä hyödyntämään ja markkinoimaan kansallista kaupunkipuistoa ja muita siihen kuuluvia kaupunkeja. Yhtenä markkinoijana on ympäristö-ministeriö, joka on aktiivisesti vienyt tietoutta kansallisista kaupunkipuistoista Eurooppaan.

Seinäjoen kansallinen kaupunkipuisto

Kansallinen kaupunkipuisto tulee olemaan osa kaupungin strategiaa. Kaupunkipuisto tulee lisäämään myönteistä julkisuutta, jota matkailu ja opetus voivat hyödyntää. Kaupunkipuistoa tullaan käyttämään tavaramerkkinä tapahtumissa ja tuetaan näin positiivista imagoa.

Kansallista kaupunkipuistoa tullaan markkinoimaan kouluille, päiväkodeille, harrastusyhdistyksille, matkailijoille ja tiedotusvälineille. Kaupunkipuiston avulla saadaan näkyvyyttä myös kansainvälisesti.

Kansallisen kaupunkipuiston statuksen saamista Seinäjoelle on valmisteltu useiden vuosien ajan Ympäristöministeriöstä ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flanderin johdolla.

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alue on jaettu toimintojensa perusteella kolmeen aluekokonaisuuteen: metsien, vuorien ja soiden alueeseen, kaupunki ja asutus -alueeseen sekä arvokkaiisiin maisema-alueisiin. Metsien, vuorien ja soiden alueet toimivat kaupunkilaisten liikunta- ja virkistysalueina. Kaupungin keskustan alueelle keskittyvät puistot, asutus sekä kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt. Alueen pohjoisosan valtakunnallisesti ja maa-kunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat pääosin viljelyskäytössä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja erityisiä arvoja on alueella runsaasti.

Seinäjoen kansallinen kaupunkipuisto on viherympäristönä erittäin laaja. Kaupunkipuiston kokonaisala on noin 59 km², josta noin puolet on peltoja 30 km², metsää 12 km² ja suo-aluetta 6 km². Jäljelle jäävästä 11 km²:sta on vesistöjä noin 6 km² ja kaupunkiympäristöä/asutusta loput 5 km².

Kaupunkipuiston rungon muodostavat Seinäjoen ja Pajuluoman uomien rannoilla kulkevat monimuotoiset puistovyöhykkeet, jotka ulottuvat laajemmille puisto- tai virkistysalueille. Kaupunkipuiston alue on viher- ja/tai sinirakenteeltaan yhtenäinen, joka mahdollistaa sitä pitkin siirtymisen kaupunginosasta toiseen. Seinäjoen rantapuistoissa kulkeva kevyenliikenteen-väylä ulottuu Kärjen kaupunginosasta lähes katkeamattomana keskustan pohjoisosaan saakka. Kevyenliikenteenväylä kiemurtelee muun muassa vanhoissa metsissä, Törnävän kartanopuistossa, luonnonsuojelualueella, jokirantaniityillä ja perennapuistossa joen molemmilla rannoilla.

Virkistysalueet ovat tärkeä osa Seinäjoen kaupunkikuvaa, jossa metsäiset ulkoilualueet ovat säilyneet aivan ydinkeskustan tuntumassa osana kaupunkirakennetta. Länsipuolella kansallista kaupunkipuistoa rajaavat Kyrkösjärvi ympäristöineen sekä laajat Jouppilanvuoren ylänneelle levittäytyvät urheilu- ja virkistysalueet. Alueella kulkee eripituisia ulkoilureittejä, jotka nivoutuvat toisiinsa laajaksi urheilu- ja virkistysverkostoksi ja jatkuvat kaupunkipuisto-rajauksen yli Ilmajoen puolelle. Itäpuolella kansallista kaupunkipuistoa rajaa noin 110 ha laajuinen Hallilanvuoren virkistysalue, joka yhdistyy alueeseen Pajuluomaan liittyvien puistoalueiden kautta.

Yhdessä ympäristöministeriön edustajan kanssa on todettu, että Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alue täyttää kansallisen kaupunkipuiston kriteerit sekä laissa mainitut edellytykset. Näitä on tarkemmin kuvattu perustamisselvityksessä sekä hakemustekstissä. Liitteenä hakemusasiakirjat.

Seinäjoella on tavoitteena saada Kansallisen kaupunkipuiston status ennen Seinäjoella järjestettäviä asuntomessuja vuonna 2016, joten hakemus jätetään omien käsittelyjen jälkeen Ympäristöministeriöön hyväksyttäväksi heti alkuvuodesta 2016.

Seinäjoen lisäarvo Suomen kansallisten kaupunkipuistojen verkostossa

Seinäjoki on kansallisten kaupunkipuistojen verkostossa aiempiin verrattuna erilainen kohde sisämaajokiympäristönsä ja nuoren historiansa vuoksi. Seinäjoen kansallinen kaupunkipuisto nojautuu Seinäjokeen, joka juoksee sinisenä nauhana kaupunkikeskustan läpi. Joki yhdistää toisiinsa Seinäjoen kehityksen solmukohtat: Törnävän kartanon, kaupunkikeskustan, arvokkaat maisema-alueet sekä maan suurimmat tulvasuojelutyöt. Seinäjoen kaupunkipuiston erityisarvoihin kuuluvat Suomen suurimmat tulvasuojelutyöt, jotka saatiin valmiiksi 1980-luvun alussa, jolloin Seinäjoen oikaisu-uoma ja Kyrkösjärven tekojärvi valmistuivat. Yli kaksisataa vuotta kestäneet vesienjärjestelyt ovat vaikuttaneet merkittävästi kaupunkikehitykseen ja muotoilleet kaupungin ilmettä.

Tulvasuojelutöiden muokkaamat ympäristöt on hyödynnetty tehokkaasti virkistyskäytössä. Kyrkösjärven tekojärven ympäristön laajat virkistys- ja ulkoilualueet ovat ahkerassa käytössä ja alueella on useita esteettömiä reittejä sekä elämyskohteita. Kyrönjoella sijaitseva Malkakoski on maisemallisesti merkittävä tekokoskialue, joka sijaitsee Ylistarossa Malkamäen kylässä, noin 20km Seinäjoelta pohjoiseen. Malkakoski on Seinäjoen viimeisimpiä vesistörakentamisia ja se on Kyröjoen Koskihäyjen ahkerassa käytössä. Seinäjoen oikaisu-uomaa, Seinäjokea ja Kyrönjokea pitkin kulkee 25 km pitkä Lakeuden jokiluontopolku. Reitillä on 7 laituria ja 30 opaskylttiä. Kyltit kertovat pohjalaisen jokiluonnon ja jokirakentamisen ihmeistä.

Kaupunki ja sen ympäristö on vahvaa maatalousaluetta, mitä kuvaa edelleen maataloustuotannon ja kaupunkikeskustan läheisyys. Maatalousalueiden läheisyys kertoo myös kaupungin nuoresta historiasta. Kaupunkipuiston alueella on noin 3000 ha viljelykäytössä olevia arvokkaita maisema-alueita sekä 590ha laajuinen Paukanevan suo-alue.

Kaupunkipuistoalueella, Niemistössä on säilynyt lukuisa määrä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja rakennusryhmiä, jotka sijaitsevat nauhamaisesti laajan Agraarimaiseman reunamilla. Suurin osa kohteista sijaitsee Ilmajoen Alajoen valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Seinäjoen kansallinen kaupunkipuisto sisältää rakennetun ympäristön kohteita 1700-luvun talonpoikaispihapiireistä Alvar Aallon modernismiin saakka.

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston tunnetuin ja yksi merkittävimmistä yksittäisistä kohteista on Alvar Aallon suunnittelema, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Alvar Aalto hallinto- ja kulttuurikeskus. Aalto-keskus kuuluu paitsi yksittäisinä rakennuksina, myös kokonaisuutena modernin suomalaisen arkkitehtuurin merkkiteoksiin. Monumentaalirakennusryhmää pidetään suunnittelijansa ehyimpänä kaupunkirakenteellisena luomuksena ja se on yksi merkittävimmistä arkkitehtonisia kokonaisuuksia Suomessa. Aaltokeskus on

Alvar Aallon ainoa kokonaisuudessaan toteutunut hallinto- ja kulttuurikeskus. Kokonaisuuden ylle nouseva Lakeuden Ristin kellotorni hallitsee koko Seinäjoen kaupunkikuvaa. Se on tärkeä maamerkki ja matkailukohde, sekä erittäin voimakas imagotekijä paitsi Seinäjoen kaupungille myös koko maakunnalle.

Kansallisen kaupunkipuiston alueella järjestetään joka kesä lukuisia suuria yleisötapahtumia, jotka levittäytyvät pitkin kaupungin eri osia ja muuttavat kaupunkipuiston alueita tapahtumakentiksi. Kansallinen kaupunkipuisto on osa voimakkaasti kasvavan Seinäjoen kaupungin modernia kaupunkirakennetta.

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alueella on toteutettu useita mm. maaseudun kehittämissuunnitelman rahoitusta hyödyntäneitä yhteisöinvestointeja ja toiminnallisia kehittämishankkeita. Näissä hankkeissa erityisenä painopisteenä on ollut esteettömän ja elämyksellisen liikunta- ja luontoympäristön kehittäminen. Hankkeiden suuri määrä kertoo vahvasta kansalaisaktiivisuudesta ja yhteisöllisyydestä, joka on voimavara myös Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston tulevalle kehittämiselle.

Maanomistus

MRL 68 § ”Puistoon osoitetaan ensi sijassa kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön omistuksessa olevia alueita. Muita alueita puistoon voidaan osoittaa omistajan suostumuksella. Omistajan suostumus ei ole kuitenkaan tarpeen, jos puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.”

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston maa-alueista yksityisten omistuksessa on yhteensä noin 3900 ha, joista suurin osa on pohjoisosien viljely- ja metsä-alueita. Seinäjoen kaupungin omistuksessa on noin 1390 ha, johon kuuluu virkistysalueet, puistot, metsät, luonnonsuojelualueet, yleisten rakennusten korttelialueet, keskustan katu-, puisto- ja torialueet sekä rakennetut kiinteistöt, kuten osa Alvar Aalto hallinto- ja kulttuurikeskuksesta. Valtion omistuksessa on suurin osa, noin 521 ha Paukannevan Natura 2000-suojelukohteesta. Kansallisen kaupunkipuiston maa- ja vesialueiden omistussuhteet osoittava kartta on hakemuksen liitteinä.

Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alueella tullaan suostumus pyytämään yhdeltä yksityiseltä maanomistajalta, seurakunnalta ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä:

- Yksityisen omistuksessa oleva Pankin talo Itikan risteysalueella, asemakaavassa puistoaluetta (VP). Tullaan pyytämään suostumus asemakaavamuutoksen laatimiseen, jonka yhteydessä kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle kohteelle tullaan lisäämään suojelumerkintä.
- Seurakunnan omistama Pappila Törnävällä. Tullaan pyytämään suostumus asemakaavamuutoksen laatimiseen, jonka yhteydessä kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle kohteelle tullaan lisäämään suojelumerkintä.
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistuksessa oleva Törnävän sairaala alueen pohjoisosa. Tullaan pyytämään suostumus asemakaavamuutoksen laatimiseen, jonka yhteydessä ympäristön säilyttämistavoitteet pysyvät ennallaan. Alueen vaihtoehtoiset uusiokäyttötavoitteet sovitetaan arvokkaaseen kohteeseen ja täsmennetään suojelumerkintöjä. Käyttötarkoituksen muutoksen osalta kaavamääräys tulee olemaan suhteellisen vapaa, jotta rakennusten käyttö voidaan varmistaa. Alueen rakennuksille etsitään uudet käyttötarkoitukset psykiatrian klinikoiden siirtyessä uuteen toimitaloon.

Alueen arkkitehtuuri ideakilpailua valmistellaan yhteistyössä Seinäjoen kaupungin ja etelä-pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa.

Kaupunkipuistoalueen pohjoisosissa sijaitsevat valtakunnallisesti- ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat yksityisten omistuksessa. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on suojeltu Valtioneuvoston periaatepäätöksellä 5.1.1995 (MRL 132/1999) ja maakunnallisesti arvokas maisema-alue on suojeltu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan vahvistumisen myötä Ympäristöministeriössä 23.5.2005. Pohjoisosien valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on osoitettu maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Maisema-alueet on osoitettu maakuntakaavassa myös matkailun vetovoima-alueiksi sekä maaseudun kehittämisen kohdealueiksi. Alueilla omistajan suostumus ei ole tarpeen, koska puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia MRL 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä aiempien suojelupäätösten lisäksi.

Kyrkösjärven länsipuolella sijaitsevat laajat metsäalueet ovat pääosin yksityisten omistuksessa. Alueet on osoitettu maakuntakaavassa virkistysalueeksi V-1. Yleiskaavassa alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU) ja retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) sekä retkeily- ja ulkoilualueeksi, jolla ympäristö säilytetään (VR/s). Alueilla omistajan suostumus ei ole tarpeen, koska puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia MRL 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä aiempien suojelupäätösten lisäksi.

Rintalanvuoren alue on suurelta osin yksityisten omistuksessa. Yleiskaavassa alueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (MT). Rintalanvuoren alueelta on rajattu mukaan ns. vuorialue. Yleiskaavaa ei ole tältä osin tarpeen muuttaa. Alueella omistajan suostumus ei ole tarpeen, koska puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia MRL 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.

Näiden lisäksi Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alueella on muita yksittäisiä yksityisten omistamia alueita. Näillä alueilla omistajan suostumus ei ole tarpeen, koska puiston perustamispäätöksessä tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei anneta aluetta koskevia MRL 70 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä.

Maanomistus Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston alueella on osoitettu liitekartalla.

Kaava- ja suojelutilanne

Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätöksen tulee tukeutua voimassa olevaan MRL:n mukaiseen kaavaan, joka tukee kansallisen kaupunkipuiston tavoitteita tai alueesta/kohteesta on tehtävä kaupungissa erillispäätös.

Maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.5.2005. Maakuntakaavan suojeluvälitteet kohdistuvat Seinäjoen kaupunkipuiston alueella useisiin alueisiin. Pohjoisosien valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on osoitettu maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Maisema-

alueet on osoitettu maakuntakaavassa myös matkailun vetovoima-alueiksi sekä maaseudun kehittämisen kohdealueiksi.

Maakuntakaavan suojeluvuoritteet kohdistuvat myös Alvar Aalto – hallinto- ja kulttuurikeskukseen sekä Törnävän alueeseen. Alueet kuuluvat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi sekä valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi kohteiksi. Maakuntakaavalla suojellut kohteet, liitekartta 10.

Maakuntakaavassa on annettu useita suojeluvuoritteita myös Paukanevan alueelle. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueeksi, kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan, sekä Natura 2000-verkoston kuuluvaksi alueeksi. Paukanevan alue kuuluu myös matkailun vetovoima-alueeseen.

Seinäjoen kaupunkipuiston ulkoilualueet Jouppilanvuori ja Kyrkösjärven tekojärven virkistysalue, Hallilanvuori ja Malkakosken alue on osoitettu maakuntakaavassa virkistysalueiksi.

Lainsäädännön perusteella suojellut kohteet (liitekartta 9)

Alvar Aalto – hallinto- ja kulttuurikeskus sekä Törnävän alue on suojeltu usealla eri suojelumääräyksellä. Kohteet on esitelty tarkemmin tämän hakemuksen kohdassa: Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston osa-alueet ja erityisarvot.

Muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojellut kiinteät muinaisjäännökset

- Aapraiminmäki, kivikautinen asuinpaikka Huhtalassa
- Aunes, kivikautinen asuinpaikka Auneksessa
- Ruiskallio, kivikautinen asuinpaikka Niemistössä
- Ruiskallio 2, kivikautinen asuinpaikka Niemistössä
- Saarelan Pajanpaikka, historiallinen työ- ja valmistuspaikka Niemistössä
- Patakallio Takavuoret, ajoittamaton taide, muistomerkit Kyrkösjärven luoteispuolella
- Östermyran rautaruukki, historiallinen teollisuuskohde Törnävällä
- Östermyran ruutitehdas, historiallinen teollisuuskohde Törnävällä

Luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla suojellut alueet

- Törnävän Ruutipuiston luonnonsuojelualue
- Kattilavuoren luonnonsuojelualue
- Isosaaren-Hoikkasaaren luonnonsuojelualue
- Hautalankylän luonnonsuojelualue
- Paukanevan yksityiset luonnonsuojelualueet (osa Natura 2000-aluetta)

Luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla rauhoitetut luonnonmuistomerkit

- Kattilavuoren drumliini
- Kyrkösvuoren siirtolohkare
- Kyrkösvuoren käärmeukuusi
- Kyrkösvuoren tuulenpesäukuusi
- Marttilan punatammet 3 kpl

Rakennussuojelulain (498/2010) nojalla suojellut kohteet

- Björkenheimintien silta
- Alvar Aalto – hallinto- ja kulttuurikeskus
(valtion virastotalo, kirjasto, kaupungintalo, kirkkopuisto, teatteri)

Kirkkolain (1993/1054) nojalla suojellut kohteet

- Törnävän kirkkorakennus ja ympärillä oleva piha-alue

- Lakeuden ristin kirkko

Kyrönjoen erityissuojelulain (1139/1991) nojalla suojeltu

- Kyrönjoki

Pakanevan Natura 2000 – alue

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY

- Törnävän ruukinalue ympäristöineen
- Törnävän sairaalan alue – Piirimielisairaala
- Alvar Aalto – hallinto- ja kulttuurikeskus

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

- Alajoen viljelylakeus

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, viljelylakeuden pohjois-osa
- Suomenselän maakunnallisesti arvokkaat lintualueet
- Lintujärvet, Kyrkösjärvi
- Metsät, Kattilavuori

Yleiskaava (liitekartta 5)

Voimassa olevia yleiskaavoja ovat:

Keskustan alueen oikeusvaikutteeton yleiskaava, hyväksytty 24.10.1994

Niemistönmaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, hyväksytty 19.12.2005

Eteläisen Seinäjoen ja Itäväylän oikeusvaikutteinen osayleiskaava, hyväksytty 29.6.2009

Halkosaaren ja Kitinojan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, hyväksytty 15.11.2010

Kaavoitusohjelmassa on Niemistön osayleiskaavan tarkistaminen ja laajentaminen Kiikun alueelle. Alustava aluerajaus on osittain kansallisen kaupunkipuiston alueella. Kansallisen kaupunkipuiston alueelle ei kohdistu muita maankäytön tarpeita.

Yleiskaavoittamattomia alueita kansallisen kaupunkipuiston alueesta on suurin osa pohjoisosan viljelyalueista sekä Pakanevan alue. Näillä alueilla olevat erityiset arvot on suojeltu maakuntakaavassa.

Yleiskaavalla suojellut kohteet (liitekartta 10)

Oikeusvaikutteinen yleiskaava

- Alueita, joissa sijaitsee LSL 49§:n perusteella suojeltuja liito-oravan, vesisiipan, viikisiipan, pohjanlepakon tai viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita
- Hautalankylän luonnonsuojelualue
- Niemistöissä kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia tai rakennusryhmiä yhteensä 7 kpl

Oikeusvaikutteeton yleiskaava

- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita (yksittäinen rakennus tai laajempi kokonaisuus)
- Esihistoriallisia löytöpaikkoja
- Rauhoitettuja luonnonmuistomerkkejä

- Törnävän ruutipuiston luonnonsuojelualue (suojeltu asemakaavassa)
- Kattilavuoren luonnonsuojelualue
- Kyrkösvuoren retkeily- ja ulkoilualue, ympäristö säilytetään

Asemakaavalla suojellut kohteet (liitekartta 10)

- Vaasan läänin lääninsairaala (kaava 02014 hyväksytty 16.9.85 ja kaava 02025 hyväksytty 5.12.91)
- Alvar Aalto – hallinto- ja kulttuurikeskus (kaava 03076 hyväksytty 19.10.09)
- Törnävän sairaalan alue – Piirimielisairaala (kaava 14025 hyväksytty 27.1.92, kaava 14041 hyväksytty 24.6.13)
- Törnävän kirkkorakennus, siunauskappeli ja ympärillä oleva piha-alue (kaava 11029 hyväksytty 22.9.08)
- Törnävän ruutipuiston luonnonsuojelualue ja rakennukset ruutipuistossa (kaava 14025 hyväksytty 27.1.92)
- Seinäjoen keskussairaala (kaava 14038 hyväksytty 23.6.08)
- Martinin talo (kaava 11032 hyväksytty 21.9.2015)
- Törnävän museo-alue (kaava 11012 hyväksytty 8.11.83)

Asemakaava tarkistettava (liitekartta 10)

MRL 70 § ”Kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätökseen voidaan kunnan suostumuksella ottaa alueen olennaisten arvojen säilyttämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka kunta laatii.”

Alueella on voimassa eräitä vanhentuneita asemakaavoja, joista puuttuu suojelumääräyksiä tai joissa toteutumaton maankäyttötavoite tullaan määrittelemään uudestaan kaupunginhallituksen toimesta. Näillä alueilla ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai osayleiskaavaa, joka voisi toimia ohjeena kaavaa muutettaessa, joten kaupunki on kansallista kaupunkipuistoa koskevan hakemuksen yhteydessä tehnyt erillispäätöksen seuraavien alueiden asemakaavoittamisesta.

Hakemusvaiheessa muut alueen hoidon ja käytön kannalta tarpeelliset määräykset annetaan hoito- ja käyttösuunnitelma-luonnoksessa, päätöksen jälkeen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen pohjalta aloitetaan varsinaisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen, joka hyväksytetään aikanaan Ympäristöministeriössä.

Törnävän sairaala alueen pohjoisosa

Alueen kaava (14025) on hyväksytty 27.1.1992.

Kaavassa alue on sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään (YS/s). Asemakaavassa on annettu suojelumääräyksiä sekä rakennuksille että ympäristölle, rakennukset on suojeltu sr-merkinnällä.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä ympäristön säilyttämistavoitteet pysyvät ennallaan. Alueen vaihtoehtoiset uusiokäyttötavoitteet sovitetaan arvokkaaseen kohteeseen ja täsmennetään suojelumerkintöjä. Käyttötarkoituksen muutoksen osalta kaavamääräys tulee olemaan suhteellisen vapaa, jotta rakennusten käyttö voidaan varmistaa. Alueen rakennuksille etsitään uudet käyttötarkoitukset psykiatrian klinikoiden siirtyessä uuteen toimitaloon. Alueen arkkitehtuuri ideakilpailua valmistellaan yhteistyössä Seinäjoen kaupungin ja Sairaanhoidopiirin kanssa.

Alue on Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistuksessa.

Törnävän kartano, museoalue ja jokivarsipuisto
Alueen kaava (11011) on hyväksytty 25.1.1966.

Kaavassa alue on yleisten rakennusten aluetta (Y1), museorakennusten aluetta (YM) sekä puistoaluetta (P). Suojelumääräyksiä kaavassa ei ole.

Asemakaava on periaatteiltaan toimiva, mutta edellyttää täsmentämistä suojeluarvojen näkökulmasta. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään yksilöidyt suojelumerkinnot kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja ympäristölle. Alue on kaupungin omistuksessa.

Mallaskosken alue ja vesitorni

Alueen kaava (01002) on hyväksytty 3.3.1942. (vanhin lainvoimainen asemakaava)

Kaavassa alue on varattu teollisuusalueeksi silloisen käytön mukaan.

Alueella on voimassa oikeusvaikutteeton Seinäjoen yleiskaava, joka on hyväksytty 24.10.1994. Kaavassa alue on julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY).

Kaavasta puuttuu suojelumääräykset vesitornille.

Alueen asemakaavan muutos on tarpeen erityisesti käyttötarkoituksen ja puuttuvien suojelumääräyksiä vuoksi. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle vesitornille.

Alue on kaupungin omistuksessa.

Lakeuden puisto

Alueen kaava (01063) on hyväksytty 30.11.1988.

Kaavassa alue on varattu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y).

Alue on tällä hetkellä avointa puisto-aluetta ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on avoimen puistomaisen ilmeen säilyttäminen alueella. Lisäksi alueen koilliskulmaan hotelli Lakeuden viereen osoitetaan julkisen rakennuksen paikka.

Rakennuksen mitoituksessa ja sijoituksessa tullaan huomioimaan avoimien näkymien säilyminen, kuten tärkeä näkymä Lakeuden ristille rautatieasemalta saavuttaessa. Alue on kaupungin omistuksessa.

Ruutipuisto Ys1 kortteli

Alueen kaava (11011) on hyväksytty 25.1.1966.

Kaavassa alue on varattu sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (Ys1). Alue on Seinäjoen uoman rannalla.

Alue on alavaa ja tulvaherkkää aluetta rakentamiselle, joten asemakaavamuutoksen yhteydessä alue kaavoitetaan puistoksi.

Alue on kaupungin omistuksessa.

Pumppurannan rakennukset

Alueen kaava (02010) on hyväksytty 13.4.1982. Kaavassa alue on lähivirkistysaluetta (VL).

Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille. Kaupungin omistuksessa.

Pankki (sijaitsee Itikan risteyksessä)

Alueen kaava (07018) on hyväksytty 8.4.1991. Kaavassa alue on puistoaluetta (VP). Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille. Yksityisen omistuksessa.

Pappila

Alueen kaava (11001) on hyväksytty 25.1.1966.

Asemakaavassa alue on Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK 1). Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille. Seurakunnan omistuksessa.

Erillispäätös Törnävän kirkkotien toteuttamisesta Vapaudentien jatkeen toteutuessa

Törnävän asemakaavoissa on ns. Vapaudentien jatkeen varaus. Mikäli kyseinen varaus joskus toteutetaan, kaupunki tekee kansallista kaupunkipuistoa koskevan hakemuksen yhteydessä erillispäätöksen Vapaudentien jatkeen toteuttamistavasta historiallisella Törnävän alueella.

Kansallisen kaupunkipuiston alueella Törnävän Kirkkotie yhdistää toisiinsa Törnävän kartanon ja Törnävän kirkon alueet. Alueiden väliin on asemakaavassa osoitettu vielä toteuttamaton Vapaudentien jatkeen katuvaraus. Mahdollisesti toteutuessaan se sijoitetaan kulkemaan upotettuna Törnävän Kirkkotien alitse mahdollisimman kapeana 1+1 kaistaisena kadun luokka huomioiden, eikä asemakaavassa esitetyn katualuevarauksen mukaisesti useampikaistaisena. Katuyhteys olisi vain ajoneuvoliikenteelle, kevyt liikenne tulisi kulkemaan edelleen Törnäväntien kautta.

Maisemallisesti arvokas Törnävän Kirkkotie toteutetaan Vapaudentien jatkeen yli korkealuokkaisella ympäristöön sopivalla silta- tai viherkansiratkaisulla siten, että yhteys säilyy ja näkymä ei katkea ja että myös riittävä luontoympäristön jatkuvuus olisi taattu. Tällöin kansallisen kaupunkipuiston eheys säilyy Törnävän kartanoalueen ja kirkon välillä. Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristö aluetta, joka jo osaltaan määrittelee Törnävän Kirkkotien toteuttamistavan.

Vapaudentien jatkeen toteutuminen olisi tärkeää, koska ratkaisu ohjaisi ajoneuvoliikenteen historiallisen Törnävän alueen ohi. Törnäväntie voitaisiin tällöin kaventaa ja toteuttaa puistomaisena, jolloin Törnävän alueen jakava vaikutus poistuisi ja alue yhdistyisi kokonaisuudeksi. Museo- ja kartanoalueen kohdalla Törnäväntie voitaisiin jopa katkaista tai toteuttaa hidaskatuna. Valtakunnallisesti arvokkaasta alueesta voitaisiin tällöin kehittää yhtenäinen puistomainen elinympäristö ja turvata ratkaisulla alueen erityisten arvojen säilyminen.

Liitteet:

Lakeuden virta, Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitys

Hoito- ja käyttösuunnitelma luonnos

Rajaus opaskartalla 1:20 000

Rajaus yleiskaavayhdistelmä -kartalla 1:20 000

Rajaus maanomistuskartalla 1:20 000

Rajaus ajantasa-asemakaava kartalla 1:10000 kartat A-C ja 1:5000 kartta D

Luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet kartta

Asema-, yleis- ja maakuntakaavalla suojellut kohteet kartta 1:20 000

Valmistelija: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja

Kehittämisjohtajan ehdotus:

Kaupunkisuunnittelujaosto päättää että asiakirjat voidaan viimeistellä kaupungin-hallituksen käsittelyyn ja ehdottaa kaupunginhallitukselle:

- että kaupunki päättää hakea kansallisen kaupunkipuiston perustamista Seinäjoelle liitekartan mukaiselle alueelle.
- että kaupunki päättää käynnistää asemakaavan muutoksen laatimisen Törnävän sairaala alueen pohjoisosaan. Asemakaavamuutoksen yhteydessä ympäristön säilyttämistavoitteet pysyvät ennallaan. Alueen vaihtoehtoiset uusiokäyttötavoitteet sovitetaan arvokkaaseen kohteeseen ja täsmennetään suojelumerkintöjä.
- että kaupunki päättää käynnistää asemakaavan muutoksen Törnävän kartanon ja jokivarsipuiston alueelle. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään yksilöidyt suojelumerkinnät kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja ympäristölle.
- että kaupunki päättää käynnistää asemakaavan muutoksen Lakeuden puistoon. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on avoimen puistomaisen ilmeen säilyttäminen alueella. Lisäksi alueen koilliskulmaan hotelli Lakeuden viereen osoitetaan julkisen rakennuksen paikka.
- että kaupunki päättää käynnistää asemakaavan muutoksen laatimisen Ruutipuiston Ys1 kortteliin. Asemakaavamuutoksen yhteydessä alue osoitetaan puistoalueeksi.
- että kaupunki päättää käynnistää asemakaavan muutoksen seuraavien rakennuksien tai rakennusryhmien suojelemiseksi: pumppurannassa sijaitsevat rakennukset, Itikan risteysalueella sijaitseva Pankin talo, Törnävän Pappilan rakennukset sekä Mallaskosken alueella sijaitseva vesitorni. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille tai rakennusryhmille.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja, p. 06 416 2225,
martti.norja@seinajoki.fi

- - -

Kh 9.11.2015, § 365

Kaupunkisuunnittelujaosto on esittänyt kaupunginhallitukselle, että kaupunki hakee kansallisen kaupunkipuiston perustamista Seinäjoelle. Asiakirjat karttaliitteineen pidetään nähtävänä 19.11–18.12.2015 välisenä aikana. Nähtävillä olon aikana esiin tulleet vähäiset muutostarpeet voidaan aivan kuin asemakaavaa laadittaessa. Nähtävillä olon jälkeen kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle kaupunkipuiston hakemisesta. Lopullisen päätöksen tekee ympäristöministeriö.

Kaupunkipuiston hakemisen yhteydessä nähtävillä olon jälkeen kaupunginhallitus päättää seuraavista asemakaavan muutosten käynnistämisestä ja tavoitteista.

- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen laatimisen Törnävän sairaala alueen pohjoisosaan. Asemakaavamuutoksen yhteydessä ympäristön säilyttämistavoitteet pysyvät ennallaan. Alueen vaihtoehtoiset uusiokäyttötavoitteet sovitetaan arvokkaaseen kohteeseen ja täsmennetään suojelumerkintöjä.
- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen Törnävän kartanon ja jokivarsipuiston alueelle. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään yksilöidyt suojelumerkinnät kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja ympäristölle.

- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen Lakeuden puistoon. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on avoimen puistomaisen ilmeen säilyttäminen alueella. Lisäksi alueen koilliskulmaan hotelli Lakeuden viereen osoitetaan julkisen rakennuksen paikka.
- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen laatimisen Ruutipuiston Ys1 kortteliin. Asemakaavamuutoksen yhteydessä alue osoitetaan puistoalueeksi.
- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen seuraavien rakennuksien tai rakennusryhmien suojelemiseksi: pumppurannassa sijaitsevat rakennukset, Itikan risteysalueella sijaitseva Pankin talo, Törnävän Pappilan rakennukset sekä Mallaskosken alueella sijaitseva vesitorni. Asemakaavamuutoksen yhteydessä lisätään suojelumerkintä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille tai rakennusryhmille.
- kaupunki käynnistää asemakaavan muutoksen Huhtalan korttelin 35 eteläiseen osaan kaupunkipuiston rajauksen mukaisesti. Alue on tällä hetkellä puisto- ja tapahtuma-alueita, Brykäripuisto. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa alue puistoksi ja tapahtuma-alueeksi.

Hakemuksen liitteet (Salissa) :

2. Lakeuden virta, Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitys

3. Hoito- ja käyttösuunnitelma luonnos

Karttaliitteet:

4. Rajaus opaskartalla 1:20 000

5. Rajaus yleiskaavayhdistelmä -kartalla 1:20 000

6. Rajaus maakuntakaavakartalla

7. Rajaus maanomistuskartalla 1:20 000

8. Rajaus ajantasa-asemakaava kartalla 1:10000 kartat A-C ja 1:5000 kartta D

9. Luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet 1:25 000

10. Asema-, yleis- ja maakuntakaavalla suojellut kohteet

11. Rajaus maaperäkartalla

Liitteet 364 (rajaus opaskartalla, hakemusluonnos)

Valmistelija: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston asiakirjat karttaliitteineen virallisesti nähtävillä pidettäväksi

Kaupunginjohtajan ehdotus kokouksessa:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston asiakirjat karttaliitteineen virallisesti nähtävillä pidettäväksi siten muutettuna, että Vapaudentien jatkeen osalta todetaan seuraavaa; Kansallisen kaupunkipuiston alueella Törnävän Kirkkotie yhdistää toisiinsa Törnävän kartanon ja Törnävän kirkon alueet. Alueiden väliin on asemakaavassa osoitettu vielä toteuttamaton Vapaudentien jatkeen katuvaraus. Mahdollisesti toteutuessaan se sijoitetaan kulkemaan upotettuna Törnävän Kirkkotien alitse.

Päätös:

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja, p. 06 416 2225,
martti.norja@seinajoki.fi

- - -

Kh 18.1.2016, 24

Asiakirjat karttaliitteineen pidettiin nähtävänä 19.11–18.12.2015 välisen ajan.

Hakemuksesta saatiin lausunnot Fingrid Oyj:ltä, Etelä-Pohjanmaan liitolta, Museovirastolta ja Elenia Oy:ltä sekä mielipide Veli-Matti Katilalta.

Lausunnot, mielipide ja niiden vastineet

Fingrid Oyj toteaa että kansallisen kaupunkipuiston alueelle sijoittuu useita heidän voimajohtoja. Kansallisen kaupunkipuiston täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Jatkosuunnittelussa (mm. varsinaisessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa) on otettava huomioon, että Fingrid on lunastamalla hankkinut pysyvän oikeuden käyttää voimajohtoaluetta ja kunnossapitää voimajohtorakenteita.

Vastine:

Kansallinen kaupunkipuisto tulee mahdollistamaan valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpidon ja kehittämisen jatkossakin. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa tullaan huomioimaan Fingridin pysyvä oikeus käyttää voimajohtoaluetta ja kunnossapitää voimajohtorakenteita. Kansallinen kaupunkipuisto ei aiheuta muutoksia nykyiseen tilanteeseen.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää kansallista kaupunkipuistohakemusta monipuolisena, erilaista maisemaa, maankäyttöä ja rakennuksia yhdistävänä kokonaisuutena. Alue on määritelty varsin laajaksi kokonaisuudeksi, joka voi olla sekä hakemuksen vahvuus että heikkous. Hakemus on positiivinen aikomus kehittää Seinäjoen kaupunkiympäristöä uudella tavalla. Kansallisen kaupunkipuiston toteutuminen toisi asukkaille uuden mahdollisuuden hyödyntää hyvin hoidetun kaupunki- ja luonnonympäristön virkistysarvoja.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueella sijaitsevat aluevaraukset ja merkinnät tukevat kansallista kaupunkipuistohanketta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Museoviraston lausunnossa todetaan, että suunnitelmassa käsitellään ne kulttuuriympäristöön ja –perintöön liittyvät osa-alueet, joita maankäyttö- ja rakennuslaissa edellytetään kansalliselta kaupunkipuistolta, eikä Museovirastolla ole näin ollen luonnokseen huomautettavaa.

Museovirasto esittää otettavaksi huomioon seuraavat pienet tarkennukset, kun aletaan laatia varsinaista hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Arvokkaiden rakennettujen ympäristöjen tietoja on tärkeää tarkentaa korjaus- ja muutoshankkeiden yhteydessä. Rakennettujen puistojen hoidon suunnittelun tulee perustua riittäviin tietoihin puistojen kulttuurisesta taustasta, jotta niiden kunnostaminen ei perustu vain luontoarvoihin.

Museovirasto huomauttaa, että hakemuksessa mainittu arkeologinen kulttuuriperintö puuttuu kokonaan hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta.

Luetteloon Museovirasto esittää yhden muutoksen, Östermyran kohteet käsitetään nykyisin yhdeksi kohteeksi nimellä Östermyran rautaruukki ja ruutitehdas, historiallinen teollisuuskohde 1000014482.

Vastine:

Varsinaista hoito- ja käyttösuunnitelma laadittaessa tullaan huomioimaan Museoviraston esittämät arvokkaiden rakennettujen ympäristöjen tietojen

tarkennukset korjaus- ja muutoshankkeiden yhteydessä. Rakennettujen puistojen hoidon suunnittelu tulee perustumaan luontoarvojen lisäksi riittäviin tietoihin puistojen kulttuurisesta taustasta, olemassa olevat resurssit huomioiden. Argeologinen kulttuuriperintö lisätään hoito- ja käyttösuunnitelma luonnokseen, jota sitten tarkennetaan varsinaista hoito- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa. Kaupunkipuiston asiakirjoihin muutetaan Östermyran kohteet yhdeksi kohteeksi nimellä Östermyran rautaruukki ja ruutitehdas, historiallinen teollisuuskohde 1000014482. Kohteen rajaus korjataan kartalle luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet. Asema-, yleis- ja maakuntakaavalla suojellut kohteet –kartalla Östermyran kohteet on merkitty vuoden 1994 yleiskaavan mukaisesti.

Elenia Oy ilmoittaa lausunnossaan, ettei sillä ole kommentoitavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Veli-Matti Katilan mielipiteessä ehdotetaan, että Yli-Katilan tila on mukana kaupunkipuistohankkeessa jos heidän tilan kohdalla kaupunkipuiston rajausta pienennetään heidän ehdottamansa uuden rajauksen mukaiseksi.

Vastine:

Kaupunkipuiston rajausta pienennetään Yli-Katilan tilan kohdalla heidän ehdottamansa rajauksen mukaiseksi, jolloin kaupunkipuiston alueeseen jää pihapiirin vanhimmat ja merkittävimmät rakennukset mm. yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi merkitty tilan päärakennus. Huonokuntoiset rakennukset rajataan ulkopuolelle.

Tarkennukset ja muutokset asiakirjoihin

Asiakirjoihin on tehty nähtävillä olon jälkeen seuraavia muutoksia, jotka perustuvat nähtävänä pidon aikana annettuihin kommentteihin sekä muutamiin teknisiin tarkennuksiin.

Nähtävänä pidon aikana annettujen lausuntojen ja mielipiteen johdosta tehtyjä tarkennuksia:

- asiakirjoihin muutettu Östermyran kohteet yhdeksi kohteeksi nimellä Östermyran rautaruukki ja ruutitehdas, historiallinen teollisuuskohde 1000014482. Rajaus korjattu kartalle luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet.
- Kaupunkipuiston rajausta pienennetty Yli-Katilan tilan kohdalla.
- Hoito- ja käyttösuunnitelma luonnokseen lisätty Argeologinen kulttuuriperintö.

Muita tarkennuksia:

- Hakemukseen korjattu teksti kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti: Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston asiakirjat karttaliitteineen virallisesti nähtävillä pidettäväksi siten muutettuna, että Vapaudentien jatkeen osalta todetaan seuraavaa; Kansallisen kaupunkipuiston alueella Törnävän kirkkotie yhdistää toisiinsa Törnävän kartanon ja Törnävän kirkon alueet. Alueiden väliin on asemakaavassa osoitettu vielä toteuttamaton Vapaudentien jatkeen katuvaraus. Mahdollisesti toteutuessaan se sijoitetaan kulkemaan upotettuna Törnävän kirkkotien alitse.
- Kruutipuiston luonnonsuojelualueen nimi korjattu asiakirjoihin Ruutipuiston luonnonsuojelualueesta Kruutipuiston luonnonsuojelualueeksi.

Listan liitteenä olevalle kartalle on merkitty muutosten sijainnit:

1. Isosaarella ja sen pohjoispuolella Seinäjoen varressa rajausta on tarkennettu vähäisessä määrin kulkemaan ensisijaisesti kiinteistörajaa tai toissijaisesti yleiskaavan rajausta mukailevaksi.
2. Niemistönmaalla rajausta on tarkennettu vähäisessä määrin kulkemaan ensisijaisesti kiinteistörajaa tai toissijaisesti yleiskaavan rajausta mukailevaksi.
3. Niemistönmaalla kiinteistön 743-401-8-295 kohdalla rajausta on muutettu yleiskaavan rajauksen mukaiseksi
4. Marttilassa kaupunkipuiston aluerajaus on täsmennetty kulkemaan kaupungin omistuksen mukaisesti Marttilantiellä sijaitsevien kiinteistöjen 743-2-3-10, 743-2-3-4, 743-2-3-8 ja Seinäjoen välisellä alueella. Yksityisten omistuksessa olevat kapeat alueet poistettiin kaupunkipuistoalueesta.
5. Alueen rajausta on tarkennettu vähäisessä määrin alueen pohjoisosissa kulkemaan maakuntakaavan mukaisen kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän rajauksen mukaiseksi.
6. Paukanevan koilliskulmalta kohti Lapuaa jatkuva maakuntakaavan mukainen kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä aluerajaus on lisätty karttoihin. Kaupunkipuiston rajausta ei ole muutettu.
7. Luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet –kartalle on Rintalanvuorelle lisätty Kropsunlähde.

Täsmennykset ja muutokset ovat vähäisiä ja asiakirjat voidaan esittää hyväksyttäväksi ilman uutta nähtävänä pitoa.

Kaupunginhallituksen ja –valtuuston hyväksytyä asiakirjat kaupunki jättää valmiin hakemuksen asiakirjoineen ympäristöministeriöön, joka käsittelee hakemuksen ja päättää kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta. Tämän jälkeen ympäristöministeriön päätös asetetaan ympäristöministeriössä ja Seinäjoen kaupungintalolla virallisesti nähtäville 30vrk ajaksi. Tämän jälkeen päätös on mahdollista kuuluttaa lainvoimaiseksi.

Hakemuksen liitteet (Salissa) :

1. Lakeuden virta, Seinäjoen kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitys
2. Hoito- ja käyttösuunnitelma luonnos
3. Hakemuksen karttaliitteet (Salissa):
4. Rajaus opaskartalla 1:20 000
5. Rajaus yleiskaavayhdistelmä -kartalla 1:20 000
6. Rajaus maakuntakaavakartalla 1:22 000
7. Rajaus maanomistuskartalla 1:20 000
8. Rajaus ajantasa-asemakaava kartalla kartat A-C 1:10000 ja kartta D 1:5000
9. Luonto-arvot ja lainsäädännön perusteella suojellut kohteet 1:20 000
10. Asema-, yleis- ja maakuntakaavalla suojellut kohteet 1:20 000
11. Rajaus maaperäkartalla 1:20 000

Muutosten sijainnit kartalla. liite A 24/Valt A 3.

Hakemus luonnos, liite B 24/Valt B 3.

Rajaus opaskartalla, liite C 24/Valt C 3.

Valmistelija: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja

Rahoitusjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

- todeta kansallisesta kaupunkipuistosta annetut lausunnot ja mielipiteen,
- hyväksyä niihin annetut vastineet,
- hyväksyä asiakirjoihin tehdyt täsmennykset ja muutokset ilman uutta nähtävänäpitoa,

- esittää kansallisen kaupunkipuiston hakemuksen asiakirjoineen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi,
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle että Seinäjoen kaupunki hakee ympäristöministeriöltä MRL 68§:ssä tarkoitetun kansallisen kaupunkipuiston perustamista sekä
- oikeuttaa kaavoitusjohtajan tarvittaessa hyväksymään hakemukseen tai asiakirjoihin vähäisiä muutoksia ja tarkennuksia, joita ympäristöministeriö saattaa asiaa valmistellessaan pyytää kaupunkia tekemään.

Asian käsittely kokouksessa;

Rahoitusjohtajan muutettu ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle. Asia käsitellään uudelleen kaupunginhallituksen ylimääräisessä kokouksessa 25.1.2016.

Päätös:

Rahoitusjohtajan muutettu esitys hyväksyttiin.

Lisätietoja: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja, p. 06 416 2225,
[martti.norja\(at\)seinajoki.fi](mailto:martti.norja(at)seinajoki.fi)

Kh 25.1.2016 § 28,

Kaupunginhallituksen 18.1.2016 kokouksen jälkeen kansallisen kaupunkipuiston hakemusasiakirjojen rajauksesta on poistettu osa Alasenpuistoa ja Keskustan rakentumaton kortteli 42. ko. poistettujen alueiden liittämistä kaupunkipuiston alueeseen arvioidaan erikseen myöhemmin. Asiakirjat valmistellaan Ympäristöministeriön päätettäväksi uuden aluerajauksen mukaan.

Kansallisen kaupunkipuiston rajauksen muutos 20.1.2016, liite A 28 / Valt D 3.

Uusi hakemusluonnos (20.1.2016), liite B 28 / Valt E 3.

Täsmennykset ja muutokset ovat vähäisiä ja asiakirjat voidaan esittää hyväksyttäväksi ilman uutta nähtävänä pitoa.

Kaupunginhallituksen ja -valtuuston hyväksytyä asiakirjat kaupunki jättää valmiin hakemuksen asiakirjoineen ympäristöministeriöön, joka käsittelee hakemuksen ja päättää kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta. Tämän jälkeen ympäristöministeriön päätös asetetaan ympäristöministeriössä ja Seinäjoen kaupungintalolla virallisesti nähtäville 30vrk ajaksi. Tämän jälkeen päätös on mahdollista kuuluttaa lainvoimaiseksi.

Valmistelija: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

- todeta kansallisesta kaupunkipuistosta annetut lausunnot ja mielipiteen,
- hyväksyä niihin annetut vastineet,
- hyväksyä asiakirjoihin tehdyt täsmennykset ja muutokset ilman uutta nähtävänäpitoa,
- esittää kansallisen kaupunkipuiston muutetun (20.1.2016) hakemuksen asiakirjoineen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi,

- ehdottaa kaupunginvaltuustolle että Seinäjoen kaupunki hakee ympäristöministeriöltä MRL 68§:ssä tarkoitetun kansallisen kaupunkipuiston perustamista sekä
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle että se oikeuttaa kaavoitusjohtajan viimeistelemään asiakirjat em. muutoksineen ja tarvittaessa hyväksymään hakemukseen tai asiakirjoihin vähäisiä muutoksia ja tarkennuksia, joita ympäristöministeriö saattaa asiaa valmistellessaan pyytää kaupunkia tekemään.
- Alasempuiston ja Keskustan rakentamattoman korttelin 42 liittämistä kansallisen kaupunkipuiston alueeseen arvioidaan erikseen myöhemmin.

Kaupunginjohtajan ehdotus kokouksessa:

Kaupunginhallitus päättää

- todeta kansallisesta kaupunkipuistosta annetut lausunnot ja mielipiteen,
- hyväksyä niihin annetut vastineet,
- hyväksyä asiakirjoihin tehdyt täsmennykset ja muutokset ilman uutta nähtävänäpitoa,
- esittää kansallisen kaupunkipuiston muutetun (20.1.2016) hakemuksen asiakirjoihin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kuitenkin niin, että hakemuksen sivulta 34 poistetaan erillispäätös -sana otsikosta "Erillispäätös Törnävän Kirkkotien toteuttamisesta Vapaudentien jatkeen toteutuessa" ja lisäksi poistetaan kokonaan asiaa koskeva ensimmäinen kappale,
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Seinäjoen kaupunki hakee ympäristöministeriöltä MRL 68§:ssä tarkoitetun kansallisen kaupunkipuiston perustamista sekä
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se oikeuttaa kaavoitusjohtajan viimeistelemään asiakirjat em. muutoksineen ja tarvittaessa hyväksymään hakemukseen tai asiakirjoihin vähäisiä muutoksia ja tarkennuksia, joita ympäristöministeriö saattaa asiaa valmistellessaan pyytää kaupunkia tekemään.

Päätös:

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja, p. 06 416 2225,
martti.norja(at)seinajoki.fi

- - - -

Valt 25.1.2016, § 3

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Valtuusto päättää

- esittää kansallisen kaupunkipuiston muutetun (20.1.2016) hakemuksen asiakirjoihin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kuitenkin niin, että hakemuksen sivulta 34 poistetaan erillispäätös -sana otsikosta "Erillispäätös Törnävän Kirkkotien toteuttamisesta Vapaudentien jatkeen toteutuessa" ja lisäksi poistetaan kokonaan asiaa koskeva ensimmäinen kappale,
- että Seinäjoen kaupunki hakee ympäristöministeriöltä MRL 68§:ssä tarkoitetun kansallisen kaupunkipuiston perustamista sekä
- oikeuttaa kaavoitusjohtajan viimeistelemään asiakirjat em. muutoksineen ja tarvittaessa hyväksymään hakemukseen tai asiakirjoihin vähäisiä muutoksia ja tarkennuksia, joita ympäristöministeriö saattaa asiaa valmistellessaan pyytää kaupunkia tekemään.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja: vs. kaavoitusjohtaja Martti Norja, p. 06 416 2225,
martti.norja@seinajoki.fi

Kh 14.8.2017, § 286

Ympäristöministeriö on 28.6.2017 antamallaan päätöksellä palauttanut kaupungin hakemuksen ja samalla todennut, että kansallisen kaupunkipuiston perustaminen kaupunginvaltuuston hakemukseen tekemin muutoksin ei ole mahdollista ennen kuin niiden perusteena olevat kaava- ja rakennushankkeet on toteutettu. Ministeriö varaa Seinäjoen kaupungille edelleenkin mahdollisuuden hakea kansallista kaupunkipuistoa sen jälkeen kun mainittujen avainalueiden maankäyttö on ratkaistu ja toteutettu siten että kyseisten alueiden ottamiselle osaksi Seinäjoen kansallista kaupunkipuistoa syntyy sekä maankäyttö- ja rakennuslain 68 §:n että eheyden kriteerin mukaiset edellytykset.

Ympäristöministeriön päätös:

”Ympäristöministeriö

28.6.2017 YM 1/5541/2016

Asia: Hakemuksen palauttaminen

Seinäjoen kaupunki on viitekirjeellä lähettänyt ympäristöministeriöön maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, muutos 1129/2008, myöh. MRL) 69 §:ssä tarkoitetun hakemuksen kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi. Seinäjoen kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.1.2016 kansallisen kaupunkipuiston aluerajauksen ja MRL:n 70 §:n mukaisen hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksen.

Kansallisen kaupunkipuiston esiselvitystä ja sen perusteella tehtyä hakemusta valmisteltiin useiden vuosien ajan omana hankkeena. Tätä varten kaupunkisuunnittelujohto nimitti poikkihallinnollisen työryhmän ulkopuolisine asiantuntijoineen sekä ohjausryhmän, johon nimettiin myös luottamushenkilöitä. Valmisteluelimet esittelivät aika ajoin hankkeen etenemistä ministeriön edustajalle ja pyysivät ministeriön näkemystä siitä, minkälaisella rajauksella ja hakemukseen otettavilla määräyksillä kansallisen kaupunkipuiston perustamisen edellytykset voisivat täytyä. Työryhmä ja ministeriön edustaja tekivät yhdessä maastokatselmuksia, joiden perusteella päädyttiin yhteisesti kansallisen kaupunkipuiston rajaukseen, jonka katsottiin täyttävän MRL 68 §:n mukaiset edellytykset kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi. Niille alueille tai kohteille, joilla olevien erityiset arvojen säilyttäminen ei ollut hakemusvaiheessa riittävällä tavalla turvattu kaavalla tai muulla päätöksellä tahi jotka eivät täyttäneet kansallisen kaupunkipuiston teknisiä kriteerejä, esitettiin annettavaksi hakemuksen yhteydessä MRL 70 §:n mukaiset yksilöidyt määräykset. Näin menetellen sekä työryhmä että ministeriö tähtäsivät siihen, että kansallisen kaupunkipuiston perustamispäätös voitaisiin tehdä mahdollisimman pian hakemuksen tultua hyväksytyksi kaupunginvaltuustossa.

Kaupunginvaltuusto käsitteli asiaa 25.1.2016 kaupunginhallituksen esityksen pohjalta. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti muuttaa virkahenkilövalmistelijoiden ja ministeriön välisiin neuvotteluihin perustuvaa kansallisen kaupunkipuiston hakemusta poistamalla aluerajauksesta osan Alasenpuistoa ja rakentamauoman korttelin 42, joka tunnetaan yleisesti kaupunkilaisten keskuudessa Lakeudenpuistona. Lisäksi valtuusto päätti poistaa Vapaudentien jatketta ja Törnävän Kirkkotien toteuttamista koskevan erillismääräyksen ja muut tiesuunnit-

telua ohjaavat maininnat ministeriölle toimitettavasta hakemuksesta. Ministeriön edustaja oli kuultavana kyseisessä valtuuston kokouksessa, jossa hän toi esille PowerPoint -dion (liitteinä), että kaupunginhallituksen esittämät rajauseruutokset sekä Vapaudentien jatkeen toteuttaminen 1960-luvulta peräisin olevan kaavan mukaisesti kohdistuivat kolmelle kansallisen kaupunkipuiston toteuttamisen kannalta merkittävälle avainalueelle.

Vapaudentienjatke mainitun kaavan mukaisesti linjattuna ja 2+2 -ajokaistan levyisenä pirstoisi Östermyran ruukinkartanon kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden sekä sille erityisen luonteenomaisen metsäisen ympäristön. Kunnanhallitukselle ja sittemmin -valtuustolle toimitettuun hakemukseen oli kaupungin virkahenkilöiden ja ministeriön välisten neuvottelujen tuloksena otettu määräys toimenpiteiksi, joilla turvattaisiin kyseisen alueen erityiset arvot ja kansallisen kaupunkipuiston eheys päätöksenteon kannalta tyydyttävällä tavalla. Tämä määräys kuitenkin poistettiin.

Rakentamaton kortteli 42 (Lakeudenpuisto) puolestaan liittyy Alvar Aallon hallinto- ja kulttuurikeskuksen lähimaisemaan ja muodostaa Lakeudenristin arkkitehtuuria korostavan avoimen ja vihreän kaupunkitilan (pikkulakeuden) rautatieaseman suunnasta monumenttia lähestyttäessä. Kyseistä kortteliä kaupunkilaiset käyttävät aktiivisesti puistona - ja sellaisena sitä myös pääosin hoidetaan. Mainittujen kaupunkikuvallisten sekä puisto- ja virkistysarvojen vuoksi korttelin katsottiin erityisten arvojen puolesta täyttävän MRL 68 §:n mukaiset edellytykset ja tähän perustuen se otettiin mukaan kansalliseen kaupunkipuiston hakemuksen aluerajukseen. Voimassa olevassa kaavassa kyseinen kortteli on kuitenkin osoitettu kokonaan merkinnällä (V) yleisten rakennusten korttelialueeksi. Kaavaan ei sisälly yksilöityä määräystä siitä, miten sitä toteutettaessa turvattaisiin korttelin avoimen puistomaisen ilmeen säilyminen sekä puisto- ja virkistyskäytön jatkuminen. Siksi alkuperäiseen hakemukseen oli otettu tätä koskeva määräys, joka olisi mahdollistanut alueen rajaamisen kansalliseen kaupunki puistoon nykyisestä kaavavarauksesta huolimatta.

Alasenpuisto on sekä alueella olevien fyysisten arvojen puolesta että kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas osa Seinäjoen kansallista kaupunkipuistoa. Avoimena, niittymäisenä jokivarren kaupunkitilana se luo viehättävän, luonnonläheisen kaupunkitilan ja virkistysalueen vastarannan tehostuvalle kaupunkirakenteelle. Avoimena tilana hoidettuna se myös säilyttää joen suunnasta näkymän kampusalueen sairaalarakennuksen upealle klassistiselle fasadille sekä historiallisen yhteyden entisten sairaalarakennusten ja pumppuaseman rakennusryhmän välillä. Alue on jo nyt perhosten ja mesipistiäisten suosiossa ja sitä on mahdollisuus kehittää tässä suhteessa edelleen. Voimassa oleva kaava merkintä (VL) turvaa alueella olevien, edellä mainittujen erityisten arvojen säilymistä erinomaisesti. Aluerajasta on esitetty supistettavaksi niin, että se mahdollistaisi rakentamisen puistoksi varatun alueen takaosaan. Rakentamisen vaikutuksia niihin perusteisiin, joilla Alasenpuisto on esitetty rajattavaksi kansalliseen kaupunkipuistoon, ei voida arvioida ennen kuin mahdollinen rakentamishanke on toteutettu poisrajatulla alueella. Ministeriö suosittaa Alasenpuiston jättämistä rakentamattomaksi Seinäjoen yhdyskuntarakennetta sen ympäristössä tehostettaessa.

Seinäjoen kaupunkia informoitiin hakemuksen palauttamisesta ja palautuksen perusteluista välittömästi sen jälkeen kun ministeriö oli saanut tiedoksi mainitun kaupunginvaltuuston päätöksen. Seinäjoen kaupungin pyynnöstä ministeriössä järjestettiin tilaisuus, jossa ministeriö ja kaupungin edustajat keskustelivat syntyneestä tilanteesta. Seinäjoelta tilaisuuteen osallistuivat kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Kati Ojaniemi, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kimmo Heinonen, kau-

punginjohtaja Jorma Rasinmäki, kehittämisjohtaja Erkki Välimäki sekä kaavoitusjohtaja Martti Norja. Ministeriötä tilaisuudessa edustivat ylijohdaja Timo Tanninen ja ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander. Käytyjen keskustelujen jälkeen Seinäjoen edustajat ymmärsivät sen, että hakemukseen valtuustossa tehtyjen muutosten jälkeen, ministeriöllä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin palauttaa hakemus kaupungille. Seinäjoen kaupungin edustajat ilmoittivat, että tapahtuneesta huolimatta kaupunki haluaa jatkaa ponnisteluja päästäkseen osaksi kansallisten kaupunkipuistojen verkostoa.

Edellä esitetyn perusteella ympäristöministeriö toteaa, että kansallisen kaupunkipuiston perustaminen kaupunginvaltuuston hakemukseen tekemin muutoksin ei ole mahdollista ennen kuin niiden perusteena olevat kaava- ja rakennushankkeet on toteutettu. Ministeriö varaa Seinäjoen kaupungille edelleenkin mahdollisuuden hakea kansallista kaupunkipuistoa sen jälkeen kun mainittujen avainalueiden maankäyttö on ratkaistu ja toteutettu siten että kyseisten alueiden ottamiselle osaksi Seinäjoen kansallista kaupunkipuistoa syntyy sekä maankäyttö- ja rakennuslain 68 §:n että eheyden kriteerin mukaiset edellytykset.

Seinäjoen keskusta-alueen maankäyttö on voimakkaassa muutoksessa, jonka myötä yhdyskuntarakenne tehostuu merkittävästi nykyisestä. Ympäristöministeriö kannustaa Seinäjoen kaupunkia toteuttamaan kestävää, eheyttävää kaupunkisuunnittelua ja -rakentamista ja samalla etsimään ratkaisuja, joilla kansallisen kaupunkipuiston perustamisen esteenä tällä hetkellä olevat ongelmat voitaisiin poistaa. Ympäristöministeriö kiittää Seinäjoen kaupunkia pitkästä ja hyvästä yhteistyöstä ja on omalta osaltaan valmis sitä jatkamaan myös vastaisuudessa.

*Kansliapäällikkö Hannele Pokka
Ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander”*

Valmistelija: hallintojohtaja Jari Jokinen

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee Ympäristöministeriön päätöksen tiedokseen ja saattaa sen myös valtuustolle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: hallintojohtaja Jari Jokinen, p. 06 416 2117, jari.jokinen(at)seinajoki.fi

- - -

Valt 28.8.2017, § 122

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Valtuusto merkitsee Ympäristöministeriön päätöksen tiedokseen.

Päätös:

Lisätietoja: hallintojohtaja Jari Jokinen, p. 06 416 2117, jari.jokinen(at)seinajoki.fi